

Welkomstwoord Pieter Jan Biesheuvel

RWI/ Nicis Startconferentie wijk en werk, woe 21 januari 2009

Scheepvaartcollege in Rotterdam

Dames en Heren, ik heet u allemaal van harte welkom.

Een speciaal woord van welkom hadden wij natuurlijk willen geven aan minister Erberhard van der Laan.

Helaas bleek hij op het laatste moment toch nog verhinderd.

Maar wij zijn natuurlijk erg blij dat Leon van Halder, Directeur-Generaal van WWI, hier aanwezig is en een speech zal uitspreken.

Goed dames en heren, ik mag u dus welkom heten namens Nicis Institute en de Raad voor Werk en Inkomen.

RWI en Nicis hebben samengewerkt bij de totstandkoming van het RWI-advies De wijk Inc.

Het ministerie van WWI heeft ons gevraagd:

Hoe kun je het bedrijfsleven betrekken bij de wijkaanpak?

Welke goede voorbeelden zijn er al?

Hoe zorg je voor meer samenhang en volume bij de uitvoering van projecten?

Nicis heeft een veertigtal praktijkvoorbeelden in kaart gebracht.

Ik moet zeggen: er staan prachtige, echt inspirerende voorbeelden in.

Bijvoorbeeld de Scholingswinkel uit Rotterdam, die zich hier straks ook zal presenteren.

En RWI en Nicis ontwikkelen nu samen een aantal activiteiten naar aanleiding van het advies.

Want opschrijven wat er eigenlijk in de wijken gebeurt en zou moeten gebeuren is één.

Het waarmaken in de praktijk, dat is waar het om gaat.

Er gebeurt in de wijken natuurlijk al heel veel.

U heeft ervaring met goed en misschien ook wel minder goedlopende projecten in uw stad.

Vandaag komen we erover te spreken.

Wat mij betreft is het doel van deze startconferentie van u te horen wat u nodig heeft om beter te kunnen werken aan de structurele aanpak van werk voor de wijk.

Wat u nodig heeft om sterke publiek-private allianties te sluiten.

Wat u nodig heeft om mensen aan het werk te helpen en ondernemerschap in de wijken te ondersteunen.

Nicis organiseert nog voor de zomer een masterclass voor een aantal steden.

Het onderwerp van die masterclass is: hoe sluit je publiek-private allianties voor werkgelegenheid en ondernemerschap in aandachtswijken.

Uw inbreng vandaag kunnen we meenemen in het aanbod in die masterclass.

Marianne Manders van Nicis is dan ook speciaal aanwezig om u hierover te woord te staan.

Ter lering en inspiratie hebben we sprekers uitgenodigd die hun inzichten en ervaringen zullen presenteren.

Nadrukkelijk vraag ik u hierop vanuit uw praktijkervaring te reageren.

En aan te geven onder welke voorwaarden u beter verder kunt werken.

Daar is in deze startconferentie nadrukkelijk tijd voor ingeruimd.

Houdt u niet in!

Voor ik het woord geef aan Leon van Halder van WWI zal ik kort stil staan bij:

- **de bevindingen van de RWI in het advies;**
- **en de consequenties van de kredietcrisis voor de arbeidsmarkt, met name in de aandachtswijken.**

In de eerste plaats wordt in het advies afgebakend wat je niet op wijkniveau kunt ondernemen.

Op wijkniveau bestaat geen arbeidsmarkt.

Er is bijna niemand die in zijn eigen woonwijk werkt.

Dat geldt ook voor bewoners in sterk stedelijke gebieden.

Ruim de helft van de beroepsbevolking in aandachtswijken heeft een baan.

Zij die werken hebben een baan op gemiddeld 10 km afstand van hun huis.

Het op grote schaal matchen van banen en mensen op wijkniveau is dan ook geen optie.

Ook voor aandachtswijken is het reguliere arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid van toepassing.

Ook wijkbewoners kunnen met de instrumenten van gemeenten, UWV en WERKbedrijf bemiddeld worden naar banen in de stad of regio.

Of geholpen worden bij re-integratie.

Nou, dan was de RWI snel klaar met het advies, zult u denken.

Nee!

Een verbijzondering en intensivering van het arbeidsmarktbeleid in de wijken is gerechtvaardigd.

Simpelweg vanwege het enorme belang van werk voor de wijkbewoners.

De kans – met name voor de jongeren – om vooruit te komen in het leven.

En vergroting van de arbeidsparticipatie is natuurlijk ook een maatschappelijk belang.

We denken dat je 2 dingen kunt doen:

Ten eerste: werkgelegenheid bevorderen, door ondernemerschap te bevorderen en te zorgen dat vacatures voor wijkbewoners beschikbaar komen;

Ten tweede: werkloosheid bestrijden.

Die twee zaken passen niet 1 op 1: werk in de wijk staat niet gelijk aan de wijk aan het werk.

Samenvattend: wat je kan doen aan arbeidsmarktknelpunten in de wijk is beperkt.

Maar vanwege het grote belang van werk voor de bewoners moet je het zeker niet laten.

Je kunt langs 2 sporen werken: werkgelegenheid bevorderen en werkloosheid bestrijden.

En als je het doet, doe het dan goed.

Een enkel project volstaat dan niet.

Wat is dan wel nodig?

- **gecoördineerde en samenhangende programma's,**
- **de blik op de lange termijn,**
- **goed evalueren, en goede projecten zo mogelijk uitbouwen.**

Een belangrijke voorwaarde voor het kunnen uitvoeren van samenhangende programma's met de blik op de lange termijn, is het bundelen van belangen.

Belangen van partijen die zelf ook een groot belang hebben dat het goed gaat met de wijk: de steden, de corporaties, de ROC's en last but not least het bedrijfsleven.

Sterke publiek-private allianties kunnen het verschil maken.

Centraal uitgangspunt daarbij is: het inzetten op het eigen zakelijke belang van private partijen.

Alle partijen die betrokken zijn bij de wijkaanpak hebben aan de ene kant wensen en aan de andere kant middelen en mogelijkheden om werk en bedrijvigheid in de wijk te bevorderen.

Door deze wensen en mogelijkheden te combineren ontstaan interessante coalities.

Coalities die ook sterk zijn.

Omdat de spelers primair uitgaan van hun eigen, zakelijke belang: Gemeenten: beschikken over veel beleidsinstrumenten en ook financiële middelen.

WWI heeft de regie voor de wijkaanpak bij de 18 steden neergelegd.

Maar ook op zeer relevante beleidsterreinen als werk en inkomen, wonen, economische zaken en welzijn, zijn de steden zelf aan zet.

Corporaties: beschikken over veel middelen, met name het vastgoed in de wijken, maar ook de contacten met bewoners.

En de corporatie treedt als opdrachtgever naar de bouw en projectontwikkelaars.

ROC's: bieden scholing en begeleiding, aan leerlingen maar ook aan werkzoekenden en inburgeraars.

De scholen die in de aandachtswijken gevestigd zijn, kunnen met hun onderwijscapaciteit de wijk in gaan.

Wat de scholen nodig hebben zijn stages en leerwerkplekken voor hun studenten.

Bedrijfsleven: heeft veel mogelijkheden in de vorm van banen en stages, maar ook een aantal wensen: een goed en veilig ondernemingsklimaat, business in de wijk, goodwill in de stad en de regio.

Het advies is tot stand gekomen in een periode van economische groei en krapte op de arbeidsmarkt.

Bedrijven zaten te springen om personeel.

Dat bood dus kansen, ook voor bewoners van de 40 wijken.

Want uit RWI onderzoek blijkt ook dat relatief veel bewoners in de wijken aangeven aan het werk te willen.

De onvrijwillige werkloosheid is groter dan in de rest van Nederland.

En dit zijn geen mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Het gaat vaak om jonge mensen, met een gemiddeld opleidingsniveau.

Vaak mensen zonder uitkering, de zogenaamde nuggers.

Samen met 7 steden doen de RWI en Nicis nu onderzoek naar die groep: wie zijn dat, die mensen die aangeven te willen werken?

Wat hebben ze nodig om hun weg naar de arbeidsmarkt te vinden?

De situatie op de arbeidsmarkt is intussen drastisch veranderd.

Door de kredietcrisis en de economische crisis zal de komende jaren rekening gehouden moeten worden met een afnemende werkgelegenheid en een stijgende werkloosheid.

De RWI is met name bezorgd over werknemers met tijdelijke contracten, laagopgeleiden, jongeren en allochtonen.

Groepen die, zoals u weet, zijn oververtegenwoordigd in de aandachtswijken.

De werkloosheid in de wijken zal naar verwachting hard oplopen.

Alle aandacht van de politiek en van werkgevers en werknemers zal de komende tijd gericht zijn op het voorkomen van gedwongen ontslagen.

Dat is ook logisch.

Maar het is daarnaast van enorm belang om blijvende aandacht te houden voor het arbeidsmarktbeleid op lange termijn.

Na deze periode van laagconjunctuur zal een structureel personeelstekort de toon zetten.

Om die tekorten zoveel mogelijk te voorkomen, is het van belang dat langdurig werklozen op termijn beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt.

Omdat zij door de crisis nog minder kansrijk zijn voor het vinden van een baan, is het belangrijk dat er nu meer wordt geïnvesteerd in de scholing van deze werkzoekenden.

Bij voorkeur richting vacatures die zich na de economische crisis weer aandienen, zoals in de sectoren bouw en industrie.

Jongeren moeten als het even kan gestimuleerd worden langer op school te blijven, zodat ze – als de arbeidsmarkt weer aantrekt – beter gekwalificeerd aan de start kunnen komen.

Maar er zijn ook kansen: in sectoren als de zorg en het onderwijs zal de vraaguitval zich naar verwachting helemaal niet voordoen. Dat zijn in veel aandachtswijken, naast de detailhandel, vaak belangrijke sectoren.

Juist in de komende jaren hebben die sectoren de kans om hun marktpositie ingrijpend te versterken waardoor de grote zorgen over tekorten kunnen worden teruggedrongen.

Beleid om kleine banen van vrouwen in het onderwijs en de zorg om te zetten in grotere banen, is juist de komende jaren dus kansrijk.

De opgave voor iedereen hier aanwezig is zo mogelijk nog groter dan het al was vóór de kredietcrisis.

Ik wens u een goede conferentie toe.

Bijlage tbv uitreiking Div Good Practise Prijs 2008 (rond 15.45 uur)

Ja, dan heb ik nu de eer om allereerst de Div Good Practise Prijs 2008 uit te reiken.

Ik zal u niet langer in spanning houden, de prijs gaat naar het Metaalconstructiebedrijf PWS in Bergambacht.

Wilt u naar voren komen om uw prijs in ontvangst te nemen?

Overhandiging aanmoedigingsprijs (rond 15.55)

En ik mag nog een prijs uitreiken en wel de Aanmoedigingsprijs met Bijzondere Vermelding.

En deze prijs gaat naar Architectenbureau Concept0031/BNA uit Den Haag.

Mag ik u nu naar voren vragen om uw prijs in ontvangst te nemen?